

19.12.2011

Ryj/3

§ 1161

Lausunnon antaminen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Helsingin Sataman meriläjityksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

HEL 2011-000031 T 11 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan lausunnon Helsingin Sataman meriläjitystä koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (Dnro UUDELY/4/07.04/2011):

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristötoimen johtosäännön mukaan Helsingin kaupungin ympäristölautakunta edistää osaltaan ympäristövaikutusten selvittämistä ja arviointia kaupunginhallinnossa. Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 13.12.2011 antanut Uudenmaan ELY-keskukselle lausunnon Helsingin Sataman YVA-ohjelmasta.

Kaupunginhallitus katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on tarkasteltu kattavasti eri merialuevaihtoehtojen soveltuvuutta uudeksi läjitysalueeksi. YVA-ohjelmassa on tarkasteltu merialueen syvyyttä, geologisia ja merenpohjan olosuhteita, sijaintia suhteessa ranta-alueisiin, väyliin, luonnonsuojelualueisiin ja puolustusvoimien alueisiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsinkiä rakennetaan lähivuosina voimakkaasti. Arviointiohjelmassa ei esitetä arviota siitä, millä ajanjaksolla arvioitu massojen kokonaismäärä tullaan läjittämään uudelle läjitysalueelle. Tämä tieto on kuitenkin tärkeä hankkeen vaikutuksia arvioitaessa. Uusien aluerakennushankkeiden käynnistyessä läjitysalueelle kohdistuu käyttöpainetta, joka saattaa hetkellisesti olla huomattavan suurta verrattuna nykyiseen läjitystoimintaan. Kaupunginhallitus katsoo, että tämä tulisi ottaa huomioon hankkeen vaikutuksia arvioitaessa sekä uutta läjitysalueita valittaessa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566

- 1 Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö
- 2 YVA-ohjelma
- 3 Ympäristölautakunta 13.12.2011 esitys

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan lausunnon Helsingin Sataman meriläjitystä koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (Dnro UUDELY/4/07.04/2011):

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristötoimen johtosäännön mukaan Helsingin kaupungin ympäristölautakunta edistää osaltaan ympäristövaikutusten selvittämistä ja arviointia kaupunginhallinnossa. Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 13.12.2011 antanut Uudenmaan ELY-keskukselle lausunnon Helsingin Sataman YVA-ohjelmasta.

Kaupunginhallitus katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on tarkasteltu kattavasti eri merialuevaihtoehtojen soveltuvuutta uudeksi läjitysalueeksi. YVA-ohjelmassa on tarkasteltu merialueen syvyyttä, geologisia ja merenpohjan olosuhteita, sijaintia suhteessa ranta-alueisiin, väyliin, luonnonsuojelualueisiin ja puolustusvoimien alueisiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsinkiä rakennetaan lähivuosina voimakkaasti. Arviointiohjelmassa ei esitetä arviota siitä, millä ajanjaksolla arvioitu massojen kokonaismäärä tullaan läjittämään uudelle läjitysalueelle. Tämä tieto on kuitenkin tärkeä hankkeen vaikutuksia arvioitaessa. Uusien aluerakennushankkeiden käynnistyessä läjitysalueelle kohdistuu käyttöpainetta, joka saattaa hetkellisesti olla huomattavan suurta verrattuna nykyiseen läjitystoimintaan. Kaupunginhallitus katsoo, että tämä tulisi ottaa huomioon hankkeen vaikutuksia arvioitaessa sekä uutta läjitysaluetta valittaessa.

Esittelijä

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää Helsingin kaupungilta lausuntoa Helsingin Sataman meriläjitystä koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 2.1.2012 mennessä.

Helsingin Satama suunnittelee uuden ruoppausmassojen meriläjitysalueen käyttöönottoa Helsingin edustan merialueella. Helsingin kaupungilla on rannikkokaupunkina tarpeita erityyppisiin ruoppauksiin. Omien ruoppaustarpeittensa lisäksi Helsingin Satama on hoitanut myös muiden hallintokuntien suurimpia ruoppauksia ja niihin

liittyviä läjityksiä. Helsingillä on tällä hetkellä käytössä kolme meriläjitysalue: Mustakuvun alue, Vuosaaren läjitysalue ja Taulukarin alue. Nämä nykyisin käytössä olevat alueet eivät kuitenkaan riitä tulevaisuuden läjitystarpeisiin.

Tarkasteltavat vaihtoehdot:

Kaikille vaihtoehdoille yhteinen lähtöoletus on, että ennen kyseisen alueen käyttöönottoa Taulukarin läjitysalue täytetään loppuun. YVA-menettelyssä tarkasteltavia vaihtoehtoja ovat

- VE 0 eli toteuttamatta jättäminen
- VE 5 Lokkiluoto
- VE 8A Koirasaari
- VE 8B Koirasaarenluodot
- VE 10 Uppoluoto
- VE 12 Mustamatala

On myös mahdollista, että kahta vaihtoehtoa ehdotetaan käytettäväksi samanaikaisesti siten, että ranta-alueita lähempänä sijaitsevalle alueelle (esimerkiksi Lokkiluoto) läjitettäisiin pienempiä määriä ja säiden salliessa suurempia läjitysmääriä vietäisiin kauempana sijaitsevalle vaihtoehdolle. Eri vaihtoehtojen yhdistelmiä ja niiden vaikutuksia, kuten myös läjitysmääriä, tarkennetaan YVA-selostusvaiheessa.

Ympäristövaikutusten arviointi tehdään pääosin asiantuntijatyönä olemassa olevien aineistojen pohjalta, mutta lisäselvityksiä aiotaan tehdä koskien vaikutuksia vedenlaatuun ja virtausolosuhteisiin, sekä vaikutuksia pohjaeliöstöön. Arvioinnin vaikutusten tulokset tullaan esittämään ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa, jonka on arvioitu valmistuvan huhtikuun 2012 loppuun mennessä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö
- 2 YVA-ohjelma
- 3 Ympäristölautakunta 13.12.2011 esitys

Tiedoksi

Ympäristölautakunta

19.12.2011

Ryj/3

Kaupunkisuunnitteluvirasto

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 13.12.2011 § 365

HEL 2011-000031 T 11 01 01

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa hallintokeskukselle seuraavan lausunnon koskien Helsingin Sataman meriläjityksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on tarkasteltu sangen perusteellisesti eri merialuevaihtoehtojen soveltuvuutta uudeksi läjitysalueeksi. Tarkastelussa on huomioitu merialueen syvyyttä, geologisia ja merenpohjan olosuhteita, sijaintia suhteessa ranta-alueisiin, väyliin, luonnonsuojelualueisiin ja puolustusvoimien alueisiin.

Ympäristövaikutusten arviointi tehdään pääosin asiantuntijatyönä olemassa olevien aineistojen pohjalta, mutta lisäselvityksiä aiotaan tehdä koskien vaikutuksia vedenlaatuun ja virtausolosuhteisiin, sekä vaikutuksia pohjaeliöstöön. Arvioinnin vaikutusten tulokset tullaan esittämään ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa, jonka on arvioitu valmistuvan huhtikuun 2012 loppuun mennessä.

Esitetty aikataulu on tiukka ja sen toteutuksessa tulisi ottaa huomioon talvikauden mahdollisesti aiheuttamat viivästykset, sekä lisäselvitysten toteutuksen ajankohdan vaikutukset saatujen tulosten käytettävyyteen ja yleistettävyyteen.

Talvikaudella toteutettavien lisäselvitysten tulokset voivat olla huonosti yleistettävissä avovesiajalle, jolle varsinainen läjitystoiminta ajoittuu. Pohjaeläimistön lisäselvityksissä tulisi noudattaa voimassaolevia SFS-standardeja, sekä niissä annettuja ohjeita näytteenoton ajoittamisesta sekä näytteenotto suunnitelman laatimisesta. Virtausolosuhteita kuvaavan virtausmallin laatiminen vaatii ympärivuotisen tiedon keräämistä alueilta, arviointiohjelmassa ehdotetun 1 -1,5 kuukauden jakson sijaan, jotta virtausmallin muodostamat ennusteet ovat käyttökelpoisia eri vuodenaikoina.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan ei ole otettu mukaan maavaihtoehtoa, sillä tekijöiden mukaan ruoppausmassojen sijoittaminen maalle ei ole ympäristöllisesti, teknisesti eikä taloudellisesti kannattavaa. Kuitenkin ruoppaus- ja läjitysohjeen (YM 2004, Ympäristöopas 117) mukaan haitalliseksi arvioidut

ruoppausmassat tulee läjittää maalle. Arviointiohjelmassa tulisikin ottaa maavaihtoehto yhdeksi tarkasteltavaksi läjitysvaihtoehdoksi ja esittää lähimmät maalla sijaitsevat läjityskohteet, sekä arvioida kuinka paljon läjitysohjeen raja-arvot ylittäviä ruoppausmassoja syntyy uusilla aluerakennuskohteilla.

Arviointiohjelmasta ei esitetä arviota siitä, millä ajanjaksolla arvioitu massojen kokonaismäärä 4 - 6 milj. m³ tullaan läjittämään uudelle läjitysalueelle. Tämä tieto on erittäin tärkeä hankkeen vaikutuksia arvioitaessa. Uusien aluerakennushankkeiden käynnistyessä läjitysalueelle kohdistuu käyttöpainetta, joka saattaa hetkellisesti olla huomattavan suurta verrattuna nykyiseen läjitystoimintaan. Tämä tulisi ottaa huomioon hankkeen vaikutuksia arvioitaessa, sekä uutta läjitysaluetta valittaessa.

Arviointiohjelman mukaan sijaintivaihtoehdoilta otetaan selostusvaiheessa pohjaeliöstönäytteitä arviointityön pohjaksi. Pohjaeläinnäytteistä tullaan määrittämään laji- ja yksilömäärät sekä kokonaisbiomassa.

Hankkeen merkitykset pohjaeläimistöön tulevat olemaan merkittäviä, joten pohjaeläinnäytteistä ja merenpohjan tilasta tulisi tehdä nyt ehdotettua kattavammat selvitykset. Yhtenä eri aluevaihtoehtojen valintakriteerinä tulisi olla ehdotettujen merialuevaihtoehtojen merenpohjan tilan luokittelua (monimuotoinen pohja – lievästi muuttunut pohja - voimakkaasti muuttunut pohja – hyvin voimakkaasti muuttunut pohja - kuollut pohja) makroskooppisen pohjaeläimistön mukaan. Tämä voidaan toteuttaa arviointiohjelmassa olevan näytteenoton tulosten pohjalta. Mikäli jokin ehdotetuista meriläjitysaluevaihtoehdoista on pohjaltaan monimuotoinen ja lajisto koostuu pääosin likaantumista karttavia lajeista, niin se tulee huomioida hankkeen vaikutuksia arvioitaessa, sekä uutta läjitysaluetta valittaessa.

Pohjaeläintutkimusten yhteydessä on tärkeää tehdä havaintoja pohjamateriaalin laadusta. Mikäli pohjasedimentissä on merkkejä hapettomuudesta, se tulee huomioida läjitystoiminnan ympäristövaikutuksia arvioitaessa. Selostusvaiheessa tehtäviin pohjaeläinmäärittäyksiin tulee sisällyttää myös liejusimpukkapopulaation elinkelpoisuusluokittelu, jonka avulla voidaan tarkastella alueiden ympäristömuutoksia.

Mahdollisuuksien mukaan tulisi käyttää rannikon pehmeiden pohjien tilaa kuvaamaan kehitettyä ekologista luokitteluindeksiä (BBI), joka perustuu rannikkovesien makroskooppiseen pohjaeläimistöön. Indeksia voidaan käyttää apuna ekologisen tilan ja muutoksen arvioinnissa muiden tulosten ohella.

19.12.2011

Ryj/3

Vaikutuksia kaloihin ja kalakantoihin arvioitaessa tulee selvitystyössä ottaa huomioon hankkeen mahdolliset vaikutukset Vantaanjoelle nouseviin lohikaloihin sekä Vantaanjoen kalaväylään.

Arviointityön aikana selvitetään sijaitseeko hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä kohteita joihin todennäköisesti kohdistuu merkittäviä haitallisia vaikutuksia tai joiden tarkkailu muutoin edellyttää seurantaohjelman laatimista. Myöhemmin tehtävässä arviointiselostuksessa tullaan esittämään ehdotus mahdollisesta vaikutusten seurantaohjelmasta, johon sisällytetään tarkkailtavia parametreja. Tarkkailuohjelmaan tulee sisällyttää myös mahdolliset haitalliset vaikutukset linnustoon.

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Jari-pekka Pääkkönen, johtava ympäristötutkija, puhelin: +358 9 310 31536
jari-pekka.paakkonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566